

WALDORFUUDISED

Eesti Vabade Waldorfkoolide ja –lasteadeade Ühenduse e-uudiskiri * 01. veebruar 2012 nr 2

VALIKUVABADUS

– hariduse loomulik osa

Alles see oli, kui tähistasime Eesti waldorfkoolide 20. sünnipäeva ning waldorfkoolide tegevusvabaduse tunnustamist riiklikus õppekavas konverentsiga „Südamega mõeldes ja üksmeelselt tegutsedes“.

10. aprillil 2010 Tartus, Athena konverentsi- ja kultuurikeskuses toimunud konverentsi tervitussõnad Haridus- ja Teadusminister Tõnis Lukaselt.

Sel kevadel toimub Eesti Vabade Waldorfkoolide ja –lasteadeade hariduskonverents "VALIKUVABADUS - hariduse loomulik osa!" 17. märtsil kell 12-17 Viljandi Maavalitsuse saalis.

Konverentsi korraldavad Eesti Waldorfkoolide ja –lasteadeade Ühendus koos Viljandi Maavalitsusega, rahastab Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK).

Konverentsi juhtmõte on esile tõsta inimene ning tema elu laiemalt, mitte ainult akadeemilised oskused, mida kool valdavalt rõhutab. Eesmärk on neid ideid Eesti haridusmaastikul rohkem kõlama panna.

Konverents alustab ajaloolise ülevaatega ja tänase Eesti riikliku seisukohaga kooli kohta. Liikudes seejärel läbi elupädevuste omandamise ja väärtuskasvatuse teema konkreetsete näidetenäideteni ja lahenditenäideteni, kus püütakse midagi teisiti teha. Konverentsile lisab särtsu väitlus hariduslike valikuvabaduste olemasolu üle ja kunstilised pausid.

Konverentsi külastasid nii waldorfkoolide ja –lasteadeade vanemad, õpetajad ja vilistlased kui ka haridusametnikud, kohalike omavalitsuste esindajad ja teised huvilised.

Konverentsi kava

„Kuhu tüürib Eesti hariduslaev?“ Kalle Küttis, Haridus- ja Teadusministeeriumi asekancler.

"Kool kui elupädevuste õpetaja" Godi Keller, Norrast pärit tuntud loengupidaja, lapsevanemate koolide üks eestvedaja.

Väitlus: "Kas hariduses on valikuvabadus?" – juhib Tartu Waldorfgümnaasiumi vilistlane Inga Jaagus.

"Väärtuskasvatus" Margit Sutrop, Tartu Ülikooli praktilise filosoofia professor, filosoofia ja semiootika instituudi juhataja, Eetikakeskuse juhataja.

"Õppekava arendamine - püüdlused ja impulsid." Rein Rebane Rocca al Mare kooli esimene direktor.

"Elupädevused koolist - ilus idee aga ... tegelikkus (Eesti waldorfkoolide vilistlaste hinnangul)." - Mati Valgepea, Tartu Waldorfgümnaasiumi lapsevanem ja õpetaja.

Konverentsi kokkuvõte

Konverentsi juhivad Meelis Sügis ja Katri Tammekand.

Võrus avas ukseid Terve Pere Kool

Üha enam tekib vanematel küsimusi lapse tasakaaluka arengu ja kasvamise kohta – aeg on küps, et otsida ühiselt vastuseid ja kuulata kogenumaid!

Terve Pere Kool otsib ja jagab innustavaid teadmisi ning kogemusi väikelapse arengu mõistmiseks ja suunamiseks, et kasvada koos rõõmsateks ja loovateks isiksusteks – terveks pereks.

Esimeses loengusarjas EELKOOLIEALINE LAPS saab kuulata, kaasa mõelda ning arutleda järgmistel teemadel:

- kuidas lapsed mängivad ja õpivad?
- millised mänguasjad toetavad lapse arengut?
- kas teler ja arvuti on lapse arengu toetajad või pärssijad?
- millal on laps valmis lasteaiaks?
- mis on tervislik pedagoogika?
- millised on lapse arengu põhitõed?

Esimene loeng-vestlusring oli pühendatud eelkooliealiste laste suhetele ja suhtlemisele. Teemast huvitatuid oli kohale tulnud palju ja väga paljud olid kaasa võtnud ka oma pesamunad.

Loengud toimuvad Võrus Lembitu tn 2 II korrusel (Võru Loovuskooli ruumides) laupäeviti kell 11.00-14.00

11. veebruaril RÜTM – KINDLUSTUNNE VÕI RUTIIN

Päevarütm, nädalarütm, aastarütm, kuidas see toetab lapse arengut. Mäng. Eakohased mänguasjad. Last arendavad lelut.

25. veebruaril KASVAMINE

Lapse areng enne kooli. Vanema ja lapse kooskasvamine. Jälgendamine/eeskuju.

Õppimine eelkoolieas. Televisioon ja arvuti.

Terve Pere Kooli loengusarja juhib 20-aastase kogemusega lasteaiapedagoog, kolme lapse ema ja vanaema Heli Kudu.

Osalema on oodatud väikelaste emad-isad, vanaemad-vanaisad, lasteaiatõpetajad ning kõik teised huvilised.

Loengu tasu on annetuslik (2-5 EUR).

Lastel on võimalus iseseisvalt või koos hoidjaga mängida mängutoas.

Lisainfo:

Pille Sõrmus / e-post pille.sormus@gmail.com, tel 566 95364

Mari Peetsalu / e-post mari@maailmad.ee, tel 510 1819

Rõõmsa kohtumiseni!

Heli, Pille ja Mari

Toimetaja kommentaar: 31. jaanuaril 2012 kirjutas Mailit Paju Võrumaa Teatajas artikli „Võrus tegutseb nüüd terve pere kool“.

Kirjeldav tunnistus – haridusreform või unustatud vana?

Miks me kirjutame tunnistusi? Kellele me kirjutame tunnistusi? Kas Eesti waldorfkoolidel on ühtne tunnistuste struktuur? Sellistele ja paljudele teistelegi küsimustele otsiti vastuseid alanud aasta 6. jaanuaril Waldorfpedagoogika Seminari tunnistuste-teemalisel seminaril.

Mõte tunnistuste teemal seminar korraldada sündis Eesti Vabade Waldorfkoolide ja –lasteadeade Ühenduse korralisel koosolekul läinud aasta juunis. Tookord Viljandis olid tunnistused samuti teemaks ning kooliti üksteisele tunnistuste vormistamise viise tutvustades selgus, et 21 aasta jooksul on välja töötatud üsnagi erinevaid mudeleid.

Teisalt on tunnistuste teema aktuaalne terves Eesti hariduselus. Sätestab ju uus Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus kõikidele koolidele võimaluse põhikooli I ja II astmel kasutada kirjeldavat sõnalist hinnangut, millel puudub numbriline ekvivalent. Palju räägitakse kujundavast hindamisest. Tundub, et kirjeldava hindamise rakendamisega on waldorfkoolid taas „ajast ees käinud“. Kas jõuame nüüd sellesama ajaga ka sammu pidada? Tunnistuste olemuse ja mõtte ühine teadvustamine annab selleks võimaluse.

6. jaanuaril kokku tulnud waldorfõpetajad töid oma koolist kaasa kirjeldavate tunnistuste näiteid. Tiiu Bläsil oli kaasas Saksamaa Engelbergi kooli tunnistusi läbi kolme põlvkonna. Vormusid esimesed küsimused: kas tunnistus on pöördumine lapse või lapsevanema poole?, missugust vormi nõuab tunnistuse dokumendi-staatus?, kas tunnistuseks lugeda ainult last puudutav osa ning kõik ülejäänud – nt ülevaade õppeaasta sündmustest – on tunnistuse lisa?, kui pikk ja missugune peaks olema ammendav ainetunnistus?

Nii mõnelegi küsimusele andis vastuse Tiiu Bläsi ettekanne R.Steineri „Seminarikõneluste“ põhjal. Kolmes köites sisalduvad tähelepanekud on ajast, mil Steiner esimest waldorfkooli regulaarselt külastas.

Mõned tõdemused:

- tunnistus on dokument, seega olgu vormiline ja keeleline külg laitmatud;
- tunnistus on kirjutatud mineviku vormis;
- tunnistuses räägime lapse, mitte õpetaja enda tegevusest;
- õpetaja geenius määrab viisi, kuidas last iseloomustada;
- tunnistusele on iseloomulikud tõesus ja tõsidus, mitte mängulisus;
- nõuanne: enam virkust ja armastust!

Külli Volmeri tagasivaade Eesti pedagoogika ajalukku tutvustas tunnistuste teemat ligi sajanditaguses kooliuuenduses. Aluseks olid Peeter Põllu ja Johannes Käisi artiklid „Eesti mõtteloo“ sarjast. Ettekandjale endale avaldas enim muljet see, kuivõrd tänapäevaselt kõlavad toleaeegsed mõtted. Johannes Käisi „Kooliraamatust“ leiame väga põhjalikult välja töötatud kirjeldava tunnistuse struktuuri, mida praktikas kasutati Võru Õpetajate Seminari (1921-30) 6-klassilises harjutuskoolis. Nii et juba 90 aastat tagasi on Eestis kirjeldavaid tunnistusi praktiseeritud! Mitte vähem muljetavaldav polnud teadmine, et pedagoogiline kolleegium sellised tunnistused ka ühiselt läbi vaatas ja arutas.

Viljakas ning kohati lõbuski oli tunnistuste näidete analüüs. Näiteid oli erinevaist koolidest, 1-5 klassini. Osalejad püüdsid neid lugeda nii lapsevanema seisukohalt, kes oma lapse edasijõudmise kohta teateid soovib saada kui ka keelekorrektori seisukohalt. Mõlemal puhul oli tähelepanekuid kuhjaga ning sarnast tööd sooviti ka tulevikus jätkata.

Kokkuvõtete tegemisel selgus, et küsimusi on endiselt rohkem kui vastuseid ning teemat tuleb jätkuvalt käsitleda. Korraldajad loodavad, et tunnistused võeti ka koolide kolleegiumite koosolekutel teemaks ning nii mõnigi kool on juba kokku leppinud ühise tunnistuste-teemalise koosoleku aja.

Waldorfpedagoogika Seminar ootab samal teemal jätkama 2. märtsil kl 14. Kohtumiseni!

Me muudame elusid!

Lapsevanem: „Te muutsite mu elu.“

Godi Keller: „Jah, me teeme seda alati, üksteisega kohtudes me muudame elusid.“

Juba kolm-neli aastat on Eesti inimeste elusid muutnud Godi Keller. Waldorfpedagoog Norrast, kes on seisnud laste ees klassiõpetajana, praegu tegeleb õpetajate koolitamisega Oslo Rudolf Steineri Kõrgkoolis, on noorte ja lastevanemate nõustaja. Seekord viibis ta Eestis neli päeva 09. - 12. jaanuaril.

Ta andis tunde (7.-11. kl.) õpilastele Rocca al Mare Koolis, Viljandi Vaba Waldorfkoolis ja Tartu Waldorfgümnaasiumis. Lastevanemate kooli raames kohtus Keller Tartu Waldorfgümnaasiumi, Viljandi Vaba Waldorfkooli ja Keila Erakool Lätte vanematega. Õpetajatega toimusid kohtumised Tartus Waldorfgümnaasiumis ja Maarja koolis. Rocca al Mare koolis toimus kohtumine juhatusel, et arutleda õppekava küsimuste üle. Viljandis toimus Viljandi Maavalitsuse noorsootöö spetsialisti Riina Tootsi initsiatiivil loeng „Laps realistlike ja ebarealistlike ootuste vahel.“

Teemade ring, vastavalt lektorile, aukartustäratavalt lai. Alates evolutsioonist, taimedest-loomadest, hingelisest üksindusest, iseendaga hakkamasaamisest, biograafiaatest ja koolielu ühiskonna probleemideni välja.

Godi antud tunni tagasiside Viljandi õpilastelt oli lakooniline - VINGE. Lisaks sellele veel üllatunud tõdemus, et teda oleks jaksanud vabalt veel kuulata (tunni pikkus oli 120 min.). Viljandi

lapsevanem ja õpetaja Indrek Roosi avaldas arvamust pikemalt: „Alguses oli Godi Kellers loengupäeva mõju nagu väga heal teatrietendusel. Milline loengupidamise meisterlikkus - tõsisemad faktid ja kogemused vaheldusid humoorikate seikadega. Tulemuseks see, et pika päeva järel ei mingit väsimust. Nüüd, mõned päevad hiljem on fluidum taandumas ja Godi selged mõtted ning endas tekkinud seosed jätkuvalt alles.“

Keller ütles, et lapsed peavad pidevalt kohtuma sellega, mida nad veel ei oska. Selleks kohtumiseks vajavad nad elupädevusi nagu enesekindlus, usaldus, elurõõm, uudishimu, avatus, tahe ja sotsiaalsus. Ja õpetaja, kes peab tooma klassiruumi elu ennast, täpsemalt-kogemust sellest, võib selle edasiandmiseks teha „mida iganes“, kui see ei vähenda lastel ühtegi neist seitsmest pädevusest. Keller ütles veel, et läbielamine ehk kogemus on kogu õppimise nii öelda põhi. Seda on võimatu mõõta, ei saa hinnata mingites ühtsetes skaalades. Seepärast ongi hea kool see, mis suudab iga last märgata tema omaste oskuste ja andega.

Lõpetada võiks jutuvestja Piret Pääri muljetega. Godi Kelleriga kohtumine oli nagu kingitus. Godi on suurepärane jutuvestja, kes räägib maailmast ja inimestest lugude kaudu. Tema tarkus, soojus, kogemus ja jutuvestja sarm oli see, mis pühitses minu eluhetke tolle õhtul. Järellainetus kestab veelgi. Tol õhtul läksin koju puhtamana, julgemana, tugevamana. Sellist jõudu suudab anda vaid tõesti väga hea jutuvestja.

Nukumängud suurtele ja väikestele

Tartu Lasteaed Ploomike õpetajad õmblevad nukke ja teevad nukuteatrit projekti "Meie ühised muinasjutud ja nukumängud" raames. Projekti toimumise aeg 01.09.2011 - 30.06.2012. Projekti rahastab Haridus- ja Teadusministeerium ja Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus *Meie Inimesed*.

Eesti waldorflasteaiad teevad rahvusvahelist koostööd

11.-16.10.2011 Itaalias Coneglianos toimunud IASWECE/*International Association for Steiner/Waldorf Early Childhood Education/* koosolekul võeti Eesti waldorflasteaiad ühehäälselt organisatsiooni liikmeks. Koosolekul osalesid Heli Kudu Johannese Koolist ja Lasteaiast Rosmal ning Kristina Rosin Tallinna Meelespea Waldorflasteaiast. Neist viimane on nimetatud organisatsioonis Eesti ametlik esindaja. IASWECE eesmärk maailmas on projektide organiseerimine ja rahastamine, mentorite koolitus, erinevate maade seminaride ning rahvusvahelise koostöö toetamine. Eestile eraldati 2012 aasta sügisel lasteaednike koolituse läbiviimiseks 500 eurot.

Loe lisaks: www.iaswece.org

Evelin Ilves külastas Rosma külas Johannese kooli ja lasteaeda

Evelin Ilves külastas 20. jaanuaril Põlva valla Rosma külas waldorfkooli õppeplaani järgi tegutsevat Johannese kooli ja lasteaeda.

National Geographic'u eestikeelse väljaande peatoimetaja Erkki Peetsalu, Evelin Ilves ning Rosma kooli vene keele õpetaja ja Rosma Haridusseltsi kõneisik Külli Volmer

Evelin Ilvese sõnul on Rosma kooli tugevuseks õpetajate ja lapsevanemate koostöö - soov ja oskus pakkuda lastele harmoonilist kasvukeskkonda, nn mahepedagoogikat ausse tõeses.

„Head aurat oli lausa ukse lävel tunda - nii rõõmsate, avatud ja tervete laste üle rõõmustaks viiruskuudel iga lasteasutus,“ nentis Evelin Ilves. „Kogesime uskumatuna tunduvat - kuidas stressivaba õpikeskkond ja tervislik, vaid kohalikust ning enamjaolt mahedast toorainest tehtud toit annab kokku energilise ja õnneliku koolipere. Ma ei imesta, et pered kaugemaltki on just selle kooli pärast Põlvamaale kolinud,“ lisas ta.

Johannese kool on 1989. aastal kodanikualgatusena rajatud üldhariduskool, kus tänavu õpib 45 õpilast 11 Lõuna-Eesti omavalitsusest. Lasteaed asutati 1992. aastal ning seal õpib hetkel 28 last.

Kooli toitlustab Kolme Sõsara Hõrgutised, kes on kohaliku toidukultuuri edendajad.

Allikas: Vabariigi Presidendi Kantselei avalike suhete osakond

Lapsevanemad otsivad Tartu Waldorfkeskuse rajamiseks raha

Waldorfkeskuse rajamise eestvedajad on entusiastlikud ja loodavad, et ELi vahendite toel õnnestub lähema seitsme aasta jooksul rajada Tartusse terviklik Waldorfkeskus, mis pakub haridus, kultuuri- ja sotsiaalteenuseid kogu inimese elukaare jooksul. Nad on veendunud, et on vaid aja küsimus, millal Raadi endise sõjaväeala lagunenud barakkide asemele kerkivad waldorflasteaed ja -kool ning täna vanu autokumme ja muud prügi täis piirkond saab puhtaks ja korda.

Loe pikemalt ja vaata fotosid Tartu linna kodulehelt: <http://bit.ly/Ad3JiY>

SÜNDMUSED

Aastapäev

21. aprill – Aruküla Vaba Waldorfkooli 20-tegevusaasta tähistamine.

Avatud uste päevad Eesti waldorfkoolides:

14. märts algusega kell 8.30 – Rakvere Vanalinna Kooli avatud uste päev. Küllastada saab põhitundi, millele järgneb vestlusring.

Info: www.vanalinnakool.ee

16. märts – Keila Erakool Läte avatud uste päev. Kell 16.00 toimub laste loomingu näituse avamine, 17.00 õpilaste kontsert ja 18.00 – 20.00 Godi Kelleri (Norra) loeng lastevanematele „Elupädevuste ettevalmistamine waldorfkoolis“. Loeng on inglise keeles tõlkega eesti keelde. Sisepääs vaba annetus. Avatud lastehoid ja kohvik vanemate küpsetatud hõrgutistega.

Info: <http://www.erakoollate.ee>

22. märts kell 18.00 – 20.00 – Tallinna Vaba Waldorfkool avatud uste päev.

Info: <http://tallinn.waldorf.ee>

31. märts algusega kell 11.00 – Johannese Kooli ja Lasteaia kooli tutvustav Lahtiste Uste päev.

Sellele eelneval avatud koolinädalal on kõigil soovijail eelneval kokkuleppel võimalus küllastada tunde. Info: www.rosma.edu.ee

12. aprill kell 8.15 – 12.00 – Tartu Waldorfgümnaasiumi avatud uste päev. Küllastada saab põhitundi ja sellele järgnevat kahte ainetundi, millele järgneb vestlusring.

Info: www.waldorfkool.info

Viljandi Vabas Waldorfkoolis võib eelneval kokkuleppel küllastada tunde.

Info: www.waldorf.vil.ee

Aruküla Vabas Waldorfkoolis võib eelneval kokkuleppel küllastada tunde.

Info: <http://www.avw.ee>

Koolitused ja muud sündmused

3. veebruar kell 16.00 – Kati Kolk'i loeng Johannese Koolis ja Lasteaias Rosmal „Waldorfkool ja religioon“.

5. veebruar kell 11.00 - 13.00 – Kadi Jürimäe peab Tartu Waldorfgümnaasiumis loengu „Lapse areng waldorfkooli õppekava peeglis.“

7. veebruar kell 18.00 – Mati Valgepea räägib Viljandi Vabas Waldorfkoolis teemal „Kool – teadmised, eetika ja elujõud. Mis suhe on neil haridusega.“

19. veebruar kell 11.00 - 13.00 – Meelis Sügis peab Tartu Waldorfgümnaasiumis loengu „Mida ja mil moel waldorfkoolis õpetatakse.“

2. märts – Waldorfpedagoogilise Seminari tunnistuste teemalise koolituse II osa.

2. – 4. märts – Eesti Antroposoofilise Seltsi Talveseminar „Muusika tänapäeval“ Tartu Maarja Koolis, Puistee 126.

4. märts kell 11.00 - 13.00 – Ivo Kajak peab Tartu Waldorfgümnaasiumis loengu „Tavad ja rütm waldorfkooli tunnis, päevas ja aastas.“

10. märts kell 11.00 toimub Eesti Vabade Waldorfkoolide ja –lasteadeade Ühenduse koosolek Erakool Läte ruumides Keilas. Kohtuvad koolide, lasteadeade ja juhatuste esindajad.

10. märts kell 11.00 - 14.30 – Juta Linde peab Tartus Meie Mängurühmas loengu „Lapsevanem enesearengu teel: Majanduslikud protsessid.“

18. märts kell 11.00 - 13.00 – Anne Silbaum peab Tartu Waldorfgümnaasiumis loengu „Kas minu laps on kooliküps?“

27. märts kell 18.30 – 21.00 – Keila Erakoolis Läte toimub loeng-vestlusring „Mis on lapse toit?“ Praktiline osa – kriidimaal.

9. – 14. aprill – Ülemaailmne waldorfõpetajate konverents Dornachis, Šveitsis.

14. aprill kell 11.00 - 14.30 – Tõnu Jürjen peab Tartus Meie Mängurühmas loengu „Kus on õpiraskuste juured?“

22. aprill kell 11.00 - 13.00 – Tartu Waldorfgümnaasiumis toimub vestlusring: „Mis on lapsevanemate roll waldorfkoolis?“

24. aprill kell 18.30 – 21.00 – Keila Erakoolis Läte toimub loeng-vestlusring „Tavad ja rütmid waldorfpedagoogikas“. Praktiline osa – muusika.

25. aprill kell 18.00 - 20.00 – Meelis Sügis peab Tartu Waldorfgümnaasiumis loengu: „Kaasaaegne noor ja waldorfkooli õppekava“, mis räägib waldorfkooli võimalustest toetada noore inimese arengut, kes asub õppima waldorfkool gümnaasiumi osasse.

28. aprill kell 11.00 - 14.30 – Anne Silbaum peab Tartus Meie Mängurühmas loengu „Esmaabi“.

4. - 6. mai – Georg Glöckler Tartu Maarja Koolis – jätkuseminar „Kõrgema tunnetuse saavutamine“ põhjal.

4. - 6. mai – ECSWE Nõukogu kohtumine ja konverents Dnepropetrowskis, Ukrainas.

10. - 11. mai – 5. – 6. klasside Olümpiamängud Rosmal.

15. mai kell 18.30 – 21.00 – Keila Erakoolis Läte toimub vestlusring „Lastevanemate roll waldorfkoolis ja ühiskonna abi waldorfkoolile“.

22. mai kell 18.30 – 21.00 – Keila Erakoolis Läte toimub loeng-vestlusring „Temperamendid waldorfpedagoogikas“. Praktiline osa – vormijoonistus.

25. mai – Waldorfkoolide teatrifestival Tartu lähedal Reolas.

4. - 6. juuni – Birgit Krohmer „Väikelapse areng – liikumisteema“.

4. - 8. juuni – „Ajalugu waldorfkoolis“ Vilniuses.

5. – 7. juuli – IAO Ühenduse Nõukogu kokusaamine Tallinnas.

9. – 13. juuli – IAO täiendkoolitus Riias.

22. - 26. juuli – Ida-Euroopa päevad Tartu Maarja Koolis, kus põhiteemaks on „Biograafia“ (korraldusrühm J. Rooba, K. Volmer, C. Lakeman ootab mõtteid, ideid).

7. – 9. september – waldorfkoolide ja Eesti Antroposoofilise Seltsi ühisüritus Parzifali teemal.

12. – 14. oktoober – Rahvusvaheline seiner- ja waldorflapsevanemate konverents Florences, Itaalias.

1. – 6. aprill 2013 – võõrkeelee konverents Dornachis, Šveitsis.

Waldorfpedagoogilise Seminari loengud

4. veebruar – Ravipedagoogika ja sotsiaalteraapia II osa. Katharina Seeherr (Tallinna Vaba Waldorfkool, Tuulemaa 12).

*18. veebruar – Talv. Kevadpühad. Lavastusnukud. Heli Kudu ja Laivi Raamat-Boeke (Tallinna Vaba Waldorfkool, Tuulemaa 12).

10. märts – Muinasjuttude tähendusest. Tahvlimaale. Jaanus Rooba ja Ivi Gauk (Tartu Maarja Kool, Puiestee 126 Tartu).

*24. märts – Häälikute eurütmiseerimine ja kõnesse viimine. Teraapilisi harjutusi lasteaednikele II osa. Siiri Veensalu ja Katrin Vaik (Tartu Maarja Koolis või Tartu Waldorfgümnaasiumis. Täpsem info enne kursust).

31. märts – Evolutsiooniteooria ja astronoomia. Margus Tõnnov (Tartu Maarja Kool, Puiestee 126 Tartu).

14. aprill – Alustades I klassist: täheõpetus ja vormijoonistamine. Kadi Jürimäe (Tallinna Vaba Waldorfkool, Tuulemaa 12).

20. – 21. aprill – Draamaõpetus. Külli Volmer ja Riina Velmet (Tallinna Vaba Waldorfkool, Tuulemaa 12). Algas reedel kl 16, lõpp laupäeval kl 17.30.

05. mai – Alustades I klassist: arvutama õppimine. Kadi Jürimäe (Tallinna Vaba Waldorfkool, Tuulemaa 12).

*12. mai – Suvi. Jaanipäev. Lillehaldjad. Heli Kudu ja Laivi Raamat-Boeke (Tallinna Vaba Waldorfkool, Tuulemaa 12).

* kursused, kus keskendutakse waldorflasteaiale.

Avatud kõigile huvilistele. Palume eelregistreerida hiljemalt 3-5 päeva enne kursust. Küsimusi ja eelregistreerimisi ootame aadressil merje.malkki@waldorf.ee (tel. 5108294). Kursused toimuvad laupäeviti kell 10-18 (kui ei ole märgitud teisiti). Ühe kursuse maksumus on 25 eurot, rohkem kui kahe kursuse eest korraga makstes a 22 eurot. Kursused on waldorfkoolide ja –lasteaedade õpetajatele tasuta ja lapsevanematele 5 eurot.

Täname!

Täname kõiki, kes oma panuse moel või teisel värske e-uudiskirja koostamisele andsid!

Eriline tänu teile, kes te artikleid ja uudisnuppe koostasite: Monika Karmin, Heli Kudu, Tiina Käärrik, Erkki Peetsalu, Kristina Rosin, Ulvi Vahter, Külli Volmer.

E-uudiskiri on koostatud Eesti Vabade Waldorfkoolide ja –lasteaedade Ühenduse projekti „Waldorfkool on haridussüsteemi loomulik osa“ käigus.

Täname projekti rahastajat Kodanikuühiskonna Sihtkapitali (KÜSK).

NB! Uue e-uudiskirja jaoks ootame lugejate ettepanekuid teemade, kirjutajate ja illustratsioonide osas toimetaja Katri Tammekand'ile e-postiaadressile katri.tammekand@gmail.com 1. aprilliks 2012.

Tartu Ülikooli waldorfpedagoogika kursus

Alanud aasta toob jätku Tartu Ülikooli Sotsiaal- ja Haridusteaduskonna ning Eesti Vabade Waldorfkoolide ja –lasteaedade Ühenduse (EVWLÜ) koostööle - veebruari alguses käivitub täienduskoolituskursus Waldorfpedagoogika III kooliastmes.

Sihtrühmaks on eelkõige juba töötavad, kuid veel puuduliku kvalifikatsiooniga õpetajad, samuti kõik waldorfpedagoogikast huvitunud inimesed. Täienduskoolituse maht on 160 tundi, see viiakse läbi kolm korda neljapäevaste õppesessioonidena. Õppejõud on nii Tartu Ülikoolist kui ka pikaajalise praktilise kogemusega waldorfõppejõud Saksamaalt ja Eestist.

Täienduskoolituse rahastamiseks pöördus EVWLÜ Hasartmängumaksu Nõukogu kaudu Haridus- ja Teadusministeeriumi poole, kuid sai eitava vastuse. Oma nõusoleku osaliseks rahastamiseks on andnud väliseestlase Ilmar Randuja fond.

TÜ kursus Waldorfpedagoogika III kooliastmes:

21. – 24. märts – Geograafia ja keemia. Toimub Tartu Maarja Koolis.

25. – 28. juuni – Matemaatika ja füüsika. Toimub Tartu Maarja Koolis.

21. – 25. august – Ajalugu ja bioloogia. Toimub Viljandi Vabas Waldorfkoolis.

Tartu Ülikooli kursuse „Waldorfpedagoogika I ja II kooliastmes“ lõpetajad Viljandi Vaba Waldorfkooli hoovis 2011. aasta augustis.